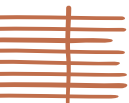

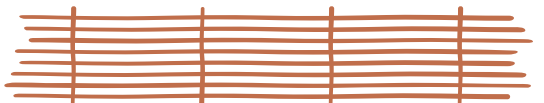

Cymun Bendigaid ar Gân
Sul Cyntaf wedi'r Nadolig
31 Rhagfyr 2023 am 9.15am

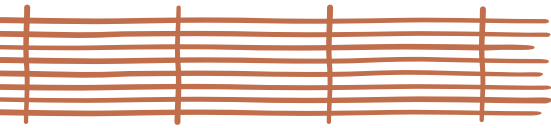

**Cadeirlan
Deiniol Sant
ym Mangor**

Saint Deiniol's
Cathedral
in Bangor

Croeso i Gadeirlan Deiniol Sant ym Mangor.

Rydych chi'n sefyll rwan
lle safodd Deiniol bron i
fileniwm a hanner yn ôl.

Yma, yn y flwyddyn
525, bu iddo gynnwll o'i
gwmpas gymuned lawn
ffydd, gobaith a chariad,
gan godi o'i chwmpas
ffens gyll—y **bangor**
gwreiddiol—iddi'n gysgod
ac yn noddfa.

Ein gweddi yw y cewch
chwithau, hefyd, eich
cofleidio yma gan yr un
ffydd, gobaith a chariad
a gyhoeddir gennym
heddiw ac sy'n ein
cyfareddu o hyd.

Yn Cymun hwn...

Yn y Cymun hwn byddwn yn cwrdd â
Christ mewn bara a gwin, ei Gorff a'i
Waed ef gyda ni.

1 Wrth inni ymgynnull, byddwn
yn paratoi ein hunain i gwrdd â
Christ trwy gyffesu ein pechodau
— y ffyrdd yr ydym wedi galaru Duw
yn ein bywydau — ac yn derbyn
gollyngdod, sef sicrwydd o faddeuant
Duw.

2 Yna rydyn ni'n gwrandao ar
ddarlenniadau o'r Beibl, gan
ganfod yno arweiniad, her,
cysur a newydd da gan Dduw.
Ymatebwn trwy gyhoeddi ein ffydd
yn y Drindod Sanctaidd a chynnig i
Dduw ein gweddi dros bawb mewn
angen.

3 Yn galon i'n haddoliad heddiw,
byddwn yn cymryd bara a gwin,
byddwn yn gofyn am fendith
gweddnewidiol Duw arnynt, yn torri'r
bara, ac — fel aelodau o Gorff toredig,
trwsiedig Crist — byddwn yn Cymuno.

4 Daw ein haddoliad i ben wrth
inni dderbyn bendith Duw, yn
gynhaliath inni wrth ymadael.

Waeth pa mor bell yn ôl y
gwnaethoch hynny ddiwethaf, mae
croeso i chi Gymuno yma heddiw. Os
hoffech chi Gymuno am y tro cyntaf,
neu gael eich Bedyddio, siaradwch ag
aelod o dîm yr Gadeirlan.

Ceir ffydd, gobaith a chariad yma i
bawb.

Addoli gyda ni heddiw

Mae'r llyfryn hwn yn cynnwys popeth a ddywedir ac a genir yn ystod ein haddoliad heddiw. Fe'ch gwahoddir i fynd â'r llyfryn adref gyda chi, i fyfyrion yn eich amser eich hun ar y geiriau sanctaidd sydd ynddo. Fodd bynnag, nid darllen neu arsylwi ydi addoli – ond gweithgaredd, a ninnau'n cymryd rhan, ochr yn ochr â'r rhai sy'n cynnull gyda ni ac, y tu hwnt i hynny, ochr yn ochr â llu'r nef i gyd. Dyrchefwch, felly, eich llygaid; sylwch ar liw, golau, sain, symudiad a harddwch; codwch eich llais; cyfranogwch yn yr hyn a fydd yn eich gweddnewid, o roi iddo'r cyfle.

Yn ystod ein haddoliad, rydyn ni'n dweud ac yn canu gyda'n gilydd y testun **mewn teip trwm**. Darperir cyfieithiadau o ieithoedd tramor. Mae croeso ichi wneud arwydd o'r Groes pan fydd y geiriau wedi'u marcio ag ✕. Cynigir cyfarwyddiadau eraill (rhuddellau) **mewn teip coch**; os ydych chi'n ei chael hi'n fwy cyfforddus, eisteddwch yn hytrach na sefyll neu benlinio.

Hygyrchedd

Mae dolen glyw ar waith – gosodwch gymhorthion clyw i'r lleoliad T.

Mae copiâu print bras o'r llyfryn hwn ar gael gan y stiwardiaid.

Os oes angen waffer heb glwten arnoch (yn cydymffurfio â'r gofyniad canonaidd am 20 rhan o glwten fesul miliwn), rhowch wybod i stiward.

Mae tai bach ym mhen dwyreiniol y Gadeirlan, trwy'r drws i'r chwith o'r sgrin y Cwâr.

Os bydd angen i ni adael y Gadeirlan mewn argyfwng, arhoswch ar eich heistedd a dilynwch gyfarwyddiadau'r stiwardiaid.

Plant a theuluoedd ifanc

Mae's gweithgareddau a chreffftau arferol dan ofal staff yng Nghapel Mair yn cymryd hoe dros Sul olaf ym mis Rhagfyr a dau Sul cyntaf mis Ionawr. Mae bagiau gweithgaredd i blant ifanc ar gael gan y Stiwardiaid; ac mae croeso mawr i blant ifanc, yng nghwmni rhiant neu warcheidwad, ddefnyddio Capel Man fel man ymneilltuo yn ystod y Cymun Bendigaidd ar Gân.

O'r Ddarllenfa a Buchedd Bangor

Pob wythnos, anfonir ebost **O'r Ddarllenfa** at danysgrifwyr gyda hysbysiadau ynghyd â delweddau wythnosol o fywyd y Gadeirlan a'r Ardal Weinidogaeth. Os nad ydych chi eisoes yn danysgrifiwr, dilynwch y cod QR, neu ewch i **cadeirlan.eglwysyngnghymru.org.uk/Darllenfa/**

Buchedd Bangor yw ein cylchgrawn rheolaidd, sy'n cynnig cymysgedd o ddefnydd ysbrydol a gwybodaeth ymarferol am ein bywyd ar y cyd. Mynnwch gopi heddiw, neu ddilynwch y cod QR i ddarllen arlein.

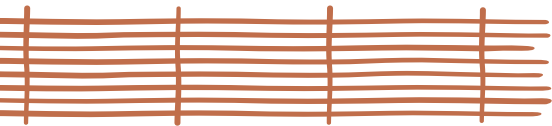
Buchedd Bangor

O'r Ddarllenfa From the Lectern

Trefn y gwasanaeth

Wedi'r hysbysiadau, codwn ar ein traed ar ganiad y gloch

Cynnull

Eryn

Ar gyfer heddiw'r bore'n faban bach, faban bach,
y ganwyd gwreiddyn lesse'n faban bach;
y Cadarn ddaeth o Bosra,
y Deddfwr gynt ar Seina,
yr lawn gaed ar Galfaria'n faban bach, faban bach,
yn sugno bron Maria'n faban bach.

Caed bywiol ddwfr Eseciel ar lin Mair, ar lin Mair,
a gwir Feseia Daniel ar lin Mair;
Caed bachgen doeth Eseia,
'r addewid roed i Adda,

**yr Alfa a'r Omega ar lin Mair, ar lin Mair;
mewn côr ym Meth'lem Jiwda, ar lin Mair.**

**Diosgodd Crist o'i goron, o'i wirfodd, o'i wirfodd,
er mwyn coroni Seion, o'i wirfodd;
i blygu'i ben dihalog
o dan y goron ddreiniog
i ddioddef dirmyg llidiog, o'i wirfodd, o'i wirfodd,
er codi pen yr euog, o'i wirfodd.**

**Am hyn, bechadur, brysia, fel yr wyt, fel yr wyt,
i 'mofyn am dy Noddfa, fel yr wyt
i ti'r agorwyd ffynnon
a ylch dy glwyfau duon
fel eira gwyn yn Salmon, fel yr wyt, fel yr wyt,
gan hynny, tyrd yn brydlon, fel yr wyt.**

Geiriau

Eos Iâl (David Hughes, c.1794-1862)

Cerddoriaeth | "Ar Gyfer Heddiw'r Bore"

Alaw werin Gymreig

Parhawn ar ein traed tan ddiwedd y Weddi Gasgl

Cyfarchiad

✠ Yn enw'r Tad, a'r Mab, a'r Ysbryd Glân.

Amen.

Gras a thangnefedd a fo gyda chwi.

A'th gadw di yng nghariad Crist.

"Canwch i Dduw gân newydd, oherwydd gwnaeth ryfeddodau."

Cyffes

Gan gynnull i ddathlu'r Cymun Bendigaid er gogoniant i Dduw,
ymbaratown gan gyffesu ein pechodau,

ni sydd yn dy goflaid, O Dduw gyda ni,
ond sy'n methu cyd-fyw â'n gilydd;

ni sy'n moli dy gariad diderfyn, O Dduw gyda ni,
ond sy'n syllu'n ddiidrugaredd ar friw ac anghyfiawnder;

ni sy'n hiraethu am dy fy ddyfod i'n calonnau, O Dduw gyda ni,
ond yn amddifadu'n dyheu, ddaw'n llugoer at y rhodd.

Dad nefol,

**yr ydym wedi pechu ar feddwl, gair a gweithred,
a heb wneud yr hyn a ddylem.**

**Mae'n wir ddrwg gennym,
ac yr ydym o ddifrif yn edifarhau.**

**Er mwyn dy Fab Iesu Grist a fu farw drosom,
maddeua inni'r cwbl a aeth heibio
ac arwain ni yn ei ffordd ef
i gerdded fel plant y goleuni.**

Amen.

Yr hollalluog Dduw a drugarhao wrthyich,
✠ maddau ichwi a'ch rhyddhau o bechod,
a'ch cadw yn y bywyd tragwyddol.

Amen.

Parhawn ar ein traed

Gloria in excelsis Deo

Gogoniant yn y goruchaf i Dduw, ac ar y ddaear tangnefedd i'r rhai sydd wrth ei fodd. Moliannwn di, bendithiwn di, addolwn di, gogoneddwn di, diolchwn i ti am dy fawr ogoniant. Arglwydd Dduw, Frenin nefol, Dduw Dad Hollalluog. O Arglwydd, yr Unig Fab, Iesu Grist; O Arglwydd Dduw, Oen Duw, Fab y Tad, sy'n dwyn ymaith bechod y byd, trugarha wrthym; tydi sy'n eistedd ar ddeheulaw Duw Dad, derbyn ein gweddi. Oherwydd ti yn unig sy'n Sanctaidd; ti yn unig yw'r Arglwydd; ti yn unig, O Grist, gyda'r Ysbryd Glân, sydd Oruchaf yng ngogoniant Duw Dad. Amen.

Cerddoriaeth

Offeren Deiniol, Alan Rees (1941-2005)

Parhawn ar ein traed

Gweddi Gasgl

Gweddiwn.

Hollgyfoethog Dduw, a greaist ni yn rhyfeddol ar dy ddelw dy hun, a'n hadfer yn fwy rhyfeddol byth: caniatâ, megis y gwnaed dy Fab Iesu Grist yn gyfrannog o'n natur ni, a'i Gair a wnaed yn gnawd, i ninnau fod yn gyfrannog o'th ddwyfoldeb di; trwy'r un Iesu Grist ein Gwardedwr.

Amen.

Gair

Salmyddiaeth

Y Cenwch yn llafar, yr holl fyd, cenwch yn llafar i Dduw nef.

**R̄ Cenwch yn llafar, yr holl fyd,
cenwch yn llafar i Dduw nef.**

Canwch i Dduw gân newydd, oherwydd gwnaeth ryfeddodau.

Cefaist fuddugoliaeth â'th ddeheulaw ac â'th fraich sanctaidd.

**R̄ Cenwch yn llafar, yr holl fyd,
cenwch yn llafar i Dduw nef.**

Gwnaethost dy fuddugoliaeth yn hysbys, O Dduw, datguddiaist dy gyfiawnder o flaen y cenhedloedd.

Cofiaist dy gariad a'i ffyddlondeb tuag at dŷ Israel; gwelodd holl gyrrau'r ddaear fuddugoliaeth ein Duw.

**R̄ Cenwch yn llafar, yr holl fyd,
cenwch yn llafar i Dduw nef.**

Bloeddiwch mewn gorfoledd i Dduw, yr holl ddaear, canwch mewn llawenydd a rhowch fawl.

**R̄ Cenwch yn llafar, yr holl fyd,
cenwch yn llafar i Dduw nef.**

Salm 98:1-5
Cerddoriaeth
Simon Ogdon

Gras a thangnefedd a fo gyda chwi.

A'th gadw di yng nghariad Crist.

Gwrandewch yr Efengyl Sanctaidd yn ôl ✠ Sant Luc.

Gogoniant i ti, O Grist.

Bryd hynny: Wedi i'r angylion fynd ymaith oddi wrthynt i'r nef, dechreuodd y bugeiliaid ddweud wrth ei gilydd, "Gadewch inni fynd i Fethlehem a gweld yr hyn sydd wedi digwydd, y peth yr hysbysodd y Sanctaidd Un ni amdano." Aethant ar frys, a chawsant hyd i Fair a Joseff, a'r baban yn gorwedd yn y preseb; ac wedi ei weld mynegasant yr hyn oedd wedi ei lefaru wrthynt am y plentyn hwn. Rhyfeddodd pawb a'u clywodd at y pethau a ddywedodd y bugeiliaid wrthynt; ond yr oedd Mair yn cadw'r holl bethau hyn yn ddiogel yn ei chalon ac yn myfyrio arnynt. Dychwelodd y bugeiliaid gan ogoneddu a moli Duw am yr holl bethau a glywsant ac a welsant, yn union fel y llefarwyd wrthynt.

Dyma Efengyl ein Gwardwr.

Moliant i ti, O Grist.

Luc 2:15-20

Eisteddwn ar gychwyn y bregeth

Pregeth yn y gyfres "Canys fy llygaid a welsant"

Nicander a William Williams, Pantycelyn

Llewyrchu wna'r saint. Roedd eu buchedd yn olau'n eu dydd; yn eu hesiampl gwelwn gyfiawnder a sancteiddrwydd yn gliriach; mae eu presenoldeb yn awr, ym mynwes Dduw, yn goleuo i ni ffyrdd tragwyddoldeb. Wrth wraidd eu hysbrydoliaeth ddadlennol y mae iddynt weld fel ninnau, trwy lygaid meidrol; ac o blith bywydau tebyg iawn i'n bywydau ni y bu i'r rhain gael cip ar Oleuni Crist. Yr Adfent a'r Nadolig hwn, deuir â'r seintiau a ddatlwn yn ystod yr wythnos yn y Gadeirlan ac Eglwys y Groes i mewn yn rhan o'n haddoliad ar y Sul. Fe'n gwahoddir yn y gyfres bregethu hon i weld yr Adfent a'r Nadolig trwy eu llygaid hwn, er mwyn i ni, fel y gwnaethant hwythau, weld y Crist ymgnawdoledig yn ein msg.

Yr Is-Ddeon

Ar derfyn y bregeth, codwn ar ein traed

Credo

Ar y cyd, gadewch inni gadarnhau ein ffydd.

**Yr wyf yn credu ac yn ymddiried yn Nuw Dad,
a greodd bopeth sydd.**

**Yr wyf yn credu ac yn ymddiried yn ei Fab Iesu Grist,
a brynodd ddynolryw.**

**Yr wyf yn credu ac yn ymddiried yn ei Ysbryd Glân,
sy'n rhoi bywyd i bobl Dduw.**

**Yr wyf yn credu ac yn ymddiried yn un Dduw,
✠ Dad, Mab ac Ysbryd Glân.
Amen.**

Ymbiliau

Gyda'n holl galon a'n holl feddwl gweddiwn ar Dduw.

Eisteddwn neu benliniwn

Ym Methlehem y gwnaed y Gair yn gnawd. Gofynnwn i Dduw fendithio pawb sy'n ceisio sancteiddrwydd Crist y dyddiau hyn, ac i gynnal gweinidogaeth ein Heglwys a'n Hesgob wrth gyhoeddi digeledd bendigaidd Crist.

Y O Dduw, yn dy drugaredd,
R **Gwrando ein gweddi.**

Ym Methlehem, canodd yr angylion am dangnefedd ar ddaearlawr. Gofynnwn i Dduw fendithio pawb sy'n dyheu am gyfiawnder a heddwch y Nadolig hwn, yn enwedig pobl ddioddefus Gaza, Israel ac Wcráin.

Y O Dduw, yn dy drugaredd,
R **Gwrando ein gweddi.**

Ym Methlehem, canfu'r bugeiliaid y Teulu bach, a gwelsant y plentyn yn gorwedd mewn preseb. Gofynnwn i Dduw fendithio ein haelwydydd, ein teuluoedd a'n cyfeillion, a phawb yr ydym yn eu caru.

Y O Dduw, yn dy drugaredd,
R **Gwrando ein gweddi.**

Ym Methlehem, daeth Duw i'n daear yn blentyn diymadferth. Gofynnwn i Dduw fendithio pawb sydd mewn angen, poen neu gyfyngder y Nadolig hwn. O'n cymuned ni, gweddiwn yn arbennig dros [...].

Y O Dduw, yn dy drugaredd,

R Gwrando ein gweddi.

Ym Methlehem y disgynodd y nef i'r ddaear, ac y cyfodwyd y ddaear i'r nefolion. Gofynnwn i Dduw gofleidio pawb a fu farw; gan weddiö o'n cymuned ni dros [...] a fu farw'n ddiweddar; a thros [...] y cedwir eu gŵyl goffa'r dyddiau hyn.

Y Gorffwys tragwyddol dyro iddynt, O Dduw.

R A llewyrched goleuni gwastadol arnynt.

Y ✕ Gorffwysed hwy mewn tangnefedd.

R A chyfodi mewn gogoniant.

Y Nadolig hwn, dathlwn enedigaeth Crist ym Methlehem ers talwm. Gofynnwn i Dduw agor ein calonnau, er mwyn i Grist hefyd gael ei eni ynom heddiw. Yng nghwmni Mair Mam Duw, Deiniol, Basil, Gregor, Nicander, Hywyn, Seiriol, Cadfan a holl Saint Enlli, a hwythau'n gyfeillion i Grist, cyd-weddiwn:

Y Dad trugarog,

R Derbyn y gweddiâu hyn

er mwyn dy Fab, ein Gwaredwr Iesu Grist.

Amen.

Codwn ar ein traed, a gwneir Casgliad yn ystod yr emyn

Cymun

Emyn

Yn y beudy ganwyd Iesu
heb un gwely ond y gwair;
Duw'r digonedd yn ddi-annedd,
gwisgo'n gwaeledd wnaeth y Gair:
heddiw erfyn in ei ddilyn
lle bo'n wrthun dloedi byd;
gyfoethogion, awn yn dlodion,
dyna'r goron orau i gyd.

Gwys angylion ddaeth â'r tlodion
heb ddim rhoddion ond mawrhad;
doethion hefyd ddaeth yn unfryd
gyda golud pell eu gwlad:
heddiw ninnau, rhown ein doniau
fel bo'n dyddiau'n aberth byw;
wrth dywalltiad gwaed ei gariad
ond dechreuad diolch yw.

Iesu'n alltud fu'n ei febyd
er uwch bywyd oll yn ben;
dug ei ysgwydd groes gwaradwydd
er yn Arglwydd uwch y nen:
heddiw eto daw i'n herio
i gyd-wisgo agwedd gwas;
gwagio'n balchder, brwydro'n dyner,
dyna gryfder eithaf gras.

Geiriau
Siôn Aled
Cerddoriaeth | "Wele'n Gwawrio"
Alaw Llechid (Henry Williams, c.1831-1910)

Parhawn ar ein traed tan y rhannwn y Tangnefedd

Offrwm

Deuwn i'r fangre hon â'r bara sy'n gynhaliaeth.

Fe ddaw inni'n fara'r bywyd.

Deuwn i'r fangre hon â'r gwin sy'n mwyneiddio.

Fe ddaw inni'n waed einioes y byd.

Gweddi Ewcharistaidd

Gras a thangnefedd a fo gyda chwi.

A'th gadw di yng nghariad Crist.

Dyrchefwch eich calonnau.

Yr ydym yn eu dyrchafu at yr Arglwydd.

Diolchwn i'r Arglwydd ein Duw.

lawn yw rhoi ein diolch a'n clod.

lawn yn wir, ein dyletswydd a'n llawenydd bob amser ac ym mhob lle, yw diolch i ti, Dad Sanctaidd, hollalluog a bythfywiol Dduw, trwy Iesu Grist ein Harglwydd.

Ef yw'r Gair a wnaed yn gnawd. Trwyddo ef yr wyt yn rhoi i lygad ffydd weledigaeth newydd o'th ogoniant; yr wyt yn datgelu dy gariad perffaith ac yn ein gwahodd i'th garu a'th addoli di, y Duw anweledig.

Felly, gyda llu'r angylion a holl gwmpeini'r nef, cyhoeddwn ogoniant dy enw ac ymuno â hwy yn eu hemyn diderfyn o fawl:

Sanctaidd, sanctaidd, sanctaidd Arglwydd, Duw gallu a nerth, nef a daear sy'n llawn o'th ogoniant. Hosanna yn y goruchaf.

✠ Bendigedig yw'r hwn sy'n dyfod yn Enw'r Arglwydd. Hosanna yn y goruchaf.

Cerddoriaeth
Offeren Deiniol, Alan Rees (1941-2005)

Parhawn ar ein traed

Pob moliant a diolch i ti, y gwir a'r bywiol Dduw, Crëwr pob peth, Rhoddwr bywyd. Lluniaist ni ar dy ddelw dy hun, ond yr ydym ni wedi difwyno'r ddelw honno a syrthio'n brin o'th ogoniant. Rhoddwn ddiolch i ti am anfon dy Fab i rannu ein bywyd ni; fe'i hildiaist i farwolaeth fel y câi'r byd ei achub, a'i atgyfodi oddi wrth y meirw fel y bo i ni fyw ynddo ef, ac yntau ynom ninnau.

Sancteiddia â'th Ysbryd y bara hwn a'r gwin hwn, dy roddion inni, fel y bônt i ni yn gorff a gwaed ein Hiachawdwr, Iesu Grist.

Y nos y bradychwyd ef, cymerodd fara ac, wedi rhoi diolch, fe'i torrodd a'i roi i'w ddisgyblion, gan ddweud, Cymerwch, bwytwch; hwn yw fy nghorff a roddir drosoch: gwnewch hyn er cof amdanaf. ✠

Yr un modd ar ôl swper cymerodd y cwpan, ac, wedi rhoi diolch, fe'i rhoddodd iddynt, gan ddweud, Yfwch o hwn bawb, oherwydd hwn yw fy ngwaed o'r cyfamod newydd a dywelltir drosoch a thros lawer er maddeuant pechodau: gwnewch hyn bob tro yr yfwch ef er cof amdanaf. ✠

Cyhoeddwn ddirgeledd y ffydd.

Bu farw Crist.
Atgyfododd Crist.
Daw Crist mewn gogoniant.

Fel y gorchmynnodd ef inni, O Dad, yr ydym yn cofio Iesu Grist, dy Fab. Gan gyhoeddi ei farwolaeth fuddugoliaethus, a chan ymlawenhau yn ei atgyfodiad, a disgwyl iddo ddod mewn gogoniant, deuwn â'r bara hwn a'r cwpan hwn i ti. Derbyn ein haberth o ddiolch a moliant.

Adfer ac adfywia dy holl bobl, adnewyddu ni a phawb y gweddïwn trostynt â'th ras a'th ✠ fendith nefol a derbyn ni yn y diwedd gyda'th holl saint i'r llawenydd diderfyn hwnnw a addawyd inni gan dy Fab, ein Harglwydd Iesu Grist.

Trwyddo ef, gydag ef, ynddo ef, yn undod yr Ysbryd Glân, eiddot ti, Dad hollalluog, yw pob anrhydedd a gogoniant, yn oes oesoedd.

✠ **Amen.**

Parhawn ar ein traed

Gweddi'r Arglwydd

Fel y dysgodd ein Hiachawdwr ni, gweddiwn yn hyderus:

Ein Tad, yr hwn wyt yn y nefoedd, sancteiddier dy enw, deled dy deyrnas, gwneled dy ewyllys; megis yn y nef, felly ar y ddaear hefyd. Dyro i ni heddiw ein bara beunyddiol a maddau i ni ein dyledion, fel y maddeuwn ninnau i'n dyledwyr. Ac nac arwain ni i brofedigaeth; eithr gwared ni rhag drwg. Canys eiddot ti yw'r deyrnas, a'r gallu, a'r gogoniant, yn oes oesoedd. Amen.

Tangnefedd

Yn dy eni di, O Dduw, aileniir y byd;
dy gorff toredig yn gyflawn
yn adnewyddiad dy greadigaeth.

Tangnefedd y Bythol Dduw a fo gyda chwi bob amser.
A'th gadw di yng nghariad Crist.

Rhannwn arwydd o Dangnefedd.

Rhannwn arwydd o Dangnefedd; yna penliniwn neu eisteddwn

Torri

Oen Duw, sy'n dwyn ymaith bechodau'r byd: trugarha wrthym.
Oen Duw, sy'n dwyn ymaith bechodau'r byd: trugarha wrthym.
Oen Duw, sy'n dwyn ymaith bechodau'r byd: dyro inni dangnefedd.

Cerddoriaeth

Offeren Deiniol, Alan Rees (1941-2005)

Cymuno

✠ Iesu yw Oen Duw sy'n dwyn ymaith bechodau'r byd.
Gwyn eu byd y rhai a elwir i'w swper.

**Waredwr, nid wyf yn deilwng i'th dderbyn,
ond dywed y gair a chaf fy iacháu.**

Deuwn i Gymuno, gan ddilyn cyfarwyddyd y Stiwardiaid, o'r Afrlladen Sagrafenol ac, os y dymunwn, o'r Gwerthfawr Waed

Ar ôl i bawb Gymuno, safwn i ganu'r emyn

Draw yn ninas Dafydd Frenin,
yn y beudy isel, gwael,
dodai mam un bach mewn preseb,
nid oedd llety gwell i'w gael;
Mair fendigaid oedd y fam,
lesu'r plentyn bach di-nam.

Rhodio daear lawr a fynnai,
yntau'n Dduw ac Arglwydd nef;
dim ond llety'r ych yn gysgod,
gwely gwair a gafodd ef;
daeth i lawr o fynwes Duw
heddiw'n Frawd i ddynol-ryw.

Nid ym mhreseb yr anifail
y ceir eto'i weled ef,
ond yn eistedd mewn awdurdod
ar ei orsedd yn y nef;
cyd-ddyrchafwn ninnau gân
o fawr glod i'w enw glân.

Geiriau

Cecil Frances Alexander (1818-1895)

Efelychiad

H. W. Jones (1894-1959)

Cerddoriaeth | "Irby"

Henry John Gauntlett (1805-1876)

Ymadael

Gras a thangnefedd a fo gyda chwi.

A'th gadw di yng nghariad Crist.

Bydded i Grist, a gasglodd yn un bopeth daearol a nefol, trwy gymryd ein cnawd ni, eich llenwi â'i lawenydd a'i dangnefedd; a bendith Duw hollalluog, y Tad, ✠ y Mab, a'r Ysbryd Glân, a fo yn eich plith ac a drigo gyda chwi yn wastad.

Amen.

Awn ymaith mewn tangnefedd.

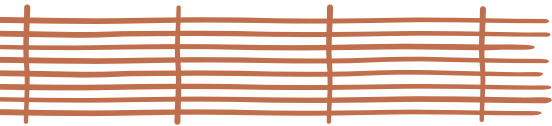
Yn Enw Crist. Amen.

Parhawn ar ein traed hyd nes i'r gweinidogion ymadael; yna eisteddwn neu ymadael

Offrymddarn ar yr organ

Paeon, Peter Hurford (1930-2019)

Hysbys

Diolchgarwch am fendithion yr Ŵyl

Ysgrifenna'r Is-Ddeon:

Ni phylodd, dros wythnosau'r Adfent, y llewyrch a welais yn ystod ein Defod Hwyrrol at Sul yr Adfent, wrth i *Wylnos* Rachmaninoff gynnal ein gweddiâu yng ngolau cannyll. Byw fu'r golau wrth i ni groesawu llu o ysgolion, elusennau, corau cymunedol a sefydliadau gwirfoddol i'w gwasanaethau carolau. Bu'n fwy disglair fyth wrth i ni gasglu rhoddion ar gyfer Shelter Cymru, ein Helusen Nadolig 2023, yn ogystal ag at waith Cymorth Cristnogol yn y Dwyrain Canol a gweinidogaeth Banc Bwyd y Gadeirlan. Disgleiriodd yn ffyddlon yn ystod ein defodau Adfent rheolaidd yn y Gadeirlan ac yn Eglwys y Groes. Yn fwy na dim, fe oleuodd y Gadeirlan yn ogoneddus mewn dau offrwm o ddefod hyfryd Naw Llith a Charol, ac yn ein Cymun Bendigaidd Ganol Nos a'n Cymun Dydd Nadolig.

Y llynedd, daeth dros 1,000 o bobl dros y trothwy ar gyfer ein gwasanaethau arbennig yn ystod yr Adfent a'r Nadolig drwyddi draw. Eleni, ymunodd mwy na'r nifer hwnnw â ni ar gyfer y Naw Llith a'r ddau Gymun Nadolig yn unig. Dylai'r cynydd hwn mewn gweithgarwch ac ymgynnygiad fod

yn achos diolchgarwch inni; ond yn fwy byth am i mi deimlo eleni gynydd yn y gobaith a'r gras a adnabyddir ac a rennir yn ein plith. Mae wedi bod yn hyfryd clywed adborth mor gadarnhaol gan ein cynulleidfaoedd a'n cymuned.

Nid oes dim o hyn yn digwydd heb haelioni, ewyllys da a gwaith caled ar ran tîm o gydweithwyr a'n teulu eglwysig ar y cyd. Rwyf mor ddiolchgar i bawb am eich hymrwymiad a'ch ffyddlondeb, ac yn diolch am i hynny dwyn ffrwyth llawen y Nadolig hwn.

Mins peis a phaned

Mae ein dyled yn fawr i dîm o Stiwardiaid, dan arweiniad Canon Lesley Horrocks, a fu'n gweini mins peis a phaned yn y Gadeirlan i ymwelwyr a phererinion o ddydd Mercher i ddydd Sadwrn yr wythnos ddiwethaf hon.

Y Plygain

Cynhelir gwasanaeth traddodiadol y Plygain, pan y ceir yr Hwyrrol Weddi a y daw cantorion gwirfoddol lleol i ganu carolau Nadolig Cymraeg hynafol, yn y Gadeirlan ar nos Wener 19 Ionawr am 7.00pm.

Yr wythnos

Heddiw | Today

3.30pm Gosber ar Gân | Choral Evensong

Ymatebion | Responses, Plaengan | Plainchant; Magnificat & Nunc dimittis, Plaengan | Plainchant

1 Ionawr | Dygwyl Enwi Iesu January | The Festival of the Naming of Jesus

Ni ddethlir y Cymun Bendigaid heddiw | The Holy Eucharist is not celebrated today

Dydd Mawrth | Tuesday | Basil o Gesarea a Gregor o Nazianzos | Basil of Caesarea and Gregory of Nazianus

12.30pm Cymun | Eucharist

Dydd Mercher | Wednesday | Nicander (Morris Williams)

12.30pm Cymun | Eucharist

Dydd Iau | Thursday

12.30pm Cymun | Eucharist

2.00pm | Eglwys y Groes Cymun | Eucharist

Dydd Gwener | Friday

12.30pm Cymun | Eucharist

Dydd Sadwrn | Saturday | Hywyn

12.30pm Cymun | Eucharist

7 Ioanwr | Dygwyl yr Ystwyll January | The Festival of the Epiphany

8.15am Holy Eucharist

9.15am Cymun Bendigaid ar Gân

Cymun y Cymry i, Harper

11.00am Choral Holy Eucharist

Communion Service in E-flat,
Bairstow; Brightest and Best, Archer

3.30pm Gosber ar Gân | Choral Evensong

Ymatebion | Responses, Plaengan | Plainchant; Magnificat & Nunc dimittis, Plaengan | Plainchant

---

Ein gweddi

Yn glâf Joy Levine, offeiriad; John Watkin Jones; Bill Lovelock; Morris Owen Williams; Karen Hughes; Barbara Watson; Cynthia Farrar; Terry Jones; Sue Edwards; John Hughes

A fu farw'n diweddar Monica Harris; Toby Tipton; Chloe Bidwell

Gŵyl goffa Frederick Horrocks (31)

Diogelu

Mae diogelu plant ac oedolion sydd mewn perygl yn hanfodol, ac rydym wedi ymrwymo i feithrin amgylchedd lle mae pawb yn gallu addoli a chymryd rhan yn mywyd Cadeirlan Deiniol Sant yn ddiogel. Os oes gennych unrhyw bryderon, codwch nhw ar unwaith gydag aelod o dîm y Gadeirlan.

Cynaliadwyedd a chaniatâd

Rydym yn defnyddio papur sydd wedi ei ailgylchu 100% a'i gynhyrchu â charbon deuocsid isel.

Caiff cynifer o'n gwasanaethau'n eu ffrydio arlein, ac mae'r recordiad ar gael wedi hynny ar sianel YouTube y Gadeirlan. Efallai y bydd ffotograffydd swyddogol ar ddyletswydd. Mae eich presenoldeb yn gyfystyr â'ch caniatâd i gael eich cynnwys mewn unrhyw ffilmio, tynnu lluniau, recordio sain neu ddarllenedu. Os nad ydych am i ffotograff ohonoch chi neu blentyn yn eich gofal gael ei ddefnyddio gan y Gadeirlan, siaradwch ag aelod o dîm y Gadeirlan.

Cydnabyddiaethau

Atgynhyrchir deunydd yn y drefn hon o wasanaeth o dan CLL 280874. Mae'r gwasanaeth hwn yn cynnwys rhannau o'r **Drefn ar gyfer y Cymun Bendigaid 2004** hawlfraint © Gwasg yr Eglwys yng Nghymru 2004 Mae'r llythoedd a'r salmyddiaeth Gymraeg yn seiliedig ar **The New Revised Standard Version of the Bible** ac **Y Beibl Cymraeg Newydd: Argraffiad Diwygiedig**. Daw cytgan y salmyddiaeth Gymraeg o Nicander, **Y Psallwyr** (1850) a'r salmyddiaeth Saesneg o **The Saint Helena Breviary** (2019).

Darlun clawr

Ar y clawr ceir y Preseb yn y Gangell, a fendithiwyd yng Nghymun Canol Nos y Nadolig.

Cefnogaeth

Caiff y fangre sanctaidd hon llawn ffydd, gobaieth a chariad, a phopeth sy'n digwydd yma, ei chynnal gan eich haelioni chi.

1 I roi rhodd ar-lein ar eich ffôn heddiw, sganiwch y cod QR isod.

2 Defnyddiwch ein peiriant rhoi digyswllt yng nghefn Corff yr Eglwys i dapio cerdyn neu ffôn.

Trwy roi rhodd, byddwch yn ein helpu i barhau â'n gwaith hanfodol.

Eglwys Gadeiriol ac Archesgobol

Deiniol Sant ym Mangor

The Cathedral & Metropolitan Church of Saint Deiniol in Bangor

Esgob ac Archesgob Cymru
Bishop & Archbishop of Wales

Y Parchedifac | The Most Revd Andrew John

Is-Ddeon | Sub-Dean

Canon Siôn B. E. Rhys Evans

sionrhyssevans@eglwysyngnghymru.org.uk

Canon dros Fywyd Cynulleidfao

Canon for Congregational Life

Canon Tracy Jones

tracyjones@eglwysyngnghymru.org.uk

Caplan Prifysgol a Chymuned

University & Community Chaplain

Y Parchg | The Revd Neville Naidoo

nevillenaidoo@eglwysyngnghymru.org.uk

Is-Ganon | Minor Canon

Y Parchg | The Revd Josie Godfrey

josiegodfrey@eglwysyngnghymru.org.uk

Cyfarwyddwr Cerdd | Director of Music

Joe Cooper

joecooper@eglwysyngnghymru.org.uk

Organydd | Organist

Martin Brown

martinbrown@eglwysyngnghymru.org.uk

Gweinyddwr Liturgi ac Ail-gantor

Liturgy Administrator & Succentor

Sam Jones

samjones@eglwysyngnghymru.org.uk

Cydlynnydd Gweinidogaeth Deulu

Family Ministry Coordinator

Yasmin de Rosa

yasminderosa@eglwysyngnghymru.org.uk

Cwstos | Custos

Simon Taylor

simontaylor@eglwysyngnghymru.org.uk

Trysorydd | Treasurer

Kelly Edwards

kellyedwards@eglwysyngnghymru.org.uk

Canon Secundus

Canon David Thomas Morris

davidmorris@eglwysyngnghymru.org.uk

Canon Emeritws | Canon Emeritus

Canon Angela Williams

Aelodau o Goleg Offeiriadol y Gadeirlan

Members of the Cathedral's College of Priests

Y Parchg Ddr | The Revd Dr John Prysor-Jones,

y Tra Pharchg Athro | the Very Revd Prof.

Gordon McPhate, y Parchg | the Revd Peter

Kaye

Darllenydd | Reader

Elma Taylor

Caplaniaid Anna | Anna Chaplains

Jane Coutts, Anne Eyre, Elma Taylor

Pensaer y Gadeirlan | Cathedral Architect

Simon Malam

Rhif elusen | Charity number 1158340